

e-Bubbels uit Filosofenfontein

Edvard Munch – Winter Forest

10 februari 2023

Voorwoord

Beste lezers,

Waar zijn de barre winters van enkele decennia geleden heen? Ijzig koud was het, daken en velden hagelwit, takken gevaarlijk gebogen onder een dikke laag sneeuw, vijvers en rivieren dichtgevroren ... Het '*winters bos*' van Edvard Munch brengt die herinneringen weer naar boven. Ondertussen lengen de dagen en kijken we alweer uit naar de lente.

Graag jouw bijdragen voor het volgende nummer insturen voor 2 april 2023 naar info@filosofenfontein.be.

Veel leesplezier,
Marie-Josée en Jacqueline

Inhoudstafel met links

Voorwoord.....	2
Inhoudstafel met links	2
Info van de FF-gemeenschap.....	3
Aswoensdag 2023.....	3
Avondprogramma 2023 – dinsdagavonden om 20 uur.....	3
Leerhuis over Paulus.....	3
Lezing Stephan Van Erp op 10 januari 2023 - verslag	4
Gezocht: medewerker communicatie	5
Space for Grace-project.....	6
Huiskerk Filosofenfontein rond Lichtmis - verslag	6
Actualiteitscafé 'Vrede en geweldloosheid' - verslag.....	7
Mijmeringen van kapelgangers	9
Het verhaal van de mier en de eekhoorn.....	9
e-Kaarsje	10
Op e-Pero bij	11
Uit het 2de boek der Makkabeeën: Ruime tent gezocht - (2 Makk 2, 4-7).....	13
Informatie en interessante weetjes	14
Hulp aan de slachtoffers van de aardbeving in Turkije-Syrië	14
Oproep: Kaarsresten voor Oekraïne.....	15
Nieuws van Amnesty International	15
De digitale 40-dagenretraite 2023 van de jezuiten.....	16
Oproep tot de nationale betoging 'Europe for Peace' op zondag 26 februari.....	17
Verkoop van narcissen ten voordele van Broederlijk Delen op zondag 12 maart	18
Tegendraadse beschouwingen	18
En tot slot	20

Info van de FF-gemeenschap

Aswoensdag 2023

door Marcel Braekers

Zoals elk jaar is er ook dit jaar om 20 uur een viering op woensdag 22 februari, Aswoensdag, met daarbij asoplegging.

Terug naar inhoudstafel

Avondprogramma 2023 – dinsdagavonden om 20 uur

door Jan Degraeuwe

Dinsdag 28 februari 2023: Dirk De Schutter; Poëzie.

Dinsdag 21 maart 2023: Stephan Claes; Geestelijke gezondheid en spiritualiteit.

Voor meer informatie omtrent de spreker en het onderwerp: [klik op deze link](#).

Terug naar inhoudstafel

Leerhuis over Paulus

door Jan Degraeuwe - Hendrik Van Moorter - Jef Schoenaerts

Paulus heeft het vroege christendom vorm gegeven en is een inspiratiebron voor latere hervormingen geweest. Maar wie was Paulus eigenlijk? Aan de hand van stukjes uit zijn brieven gaan we hiernaar op zoek. Daarbij proberen we ook zicht te krijgen op de interpretaties die aan die teksten werden gegeven.

We organiseren vier samenkomsten in seminarievorm. Daarin is er naast input van een expert ook plaats voor uitwisseling en dialoog met en door de deelnemers. Professor Reimund Bieringer, emeritus met opdracht aan de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen, zal ons begeleiden. De begeleider zal ons vóór de samenkomst lectuur aanreiken of vragen doorspelen ter reflectie.

Wie die 'moeilijke' Paulus wil leren kennen en zo zijn gelovig inzicht wil versterken is van harte welkom.

Wanneer? Zaterdagvoormiddagen 11 februari, 4 maart, 25 maart, 15 april, van 10 uur tot 12 uur.

Waar? Sint-Kwintenshuis: Naamsestraat 153, 3000 Leuven. (Bus 2 van De Lijn stopt voor de deur)

Deelnameprijs: 50 euro voor de 4 zaterdagen samen

Inschrijven: via de website van Filosofenfontein
(<https://www.filosofenfontein.be/vorming/leerhuis>)

Op deze site vind je ook meer informatie over wat een Leerhuis beoogt.

Terug naar inhoudstafel

Lezing Stephan Van Erp op 10 januari 2023 - verslag

door Jef Schoenaerts

'Nieuwe kansen voor de kerk, Edward Schillebeeckx over secularisatie en het religieuze leven'

Kort: wat heb ik ervan begrepen? (denk ik ...)

Secularisatie en geloof. Voor velen is het een onmogelijk huwelijk dat enkel verlies oplevert. Het leidt immers tot onttovering van de wereld, tot een proces van autonomieverwerving van alle maatschappelijke domeinen (politiek, economie ...). Ook het geloof wordt een apart domein en heeft enkel nog binnen zijn eigen geïsoleerd domein betekenis en zeggingskracht.

Anderen – waartoe Schillebeeckx behoort – zien in de secularisatie een nieuwe belofte voor Kerk en geloof. Het schept de kans tot uitzuivering waardoor het godsgeloof net sterker kan worden. Het kan de overstap vormen van een dualistisch denken naar een incarnatorisch denken. Bij het eerste staan de natuur/het seculiere en de bovennatuur/het sacrale als twee entiteiten tegenover elkaar en moet men de keuze maken tussen volop deelname aan de wereld of wereldvlucht. In het nieuwe denken valt die scheiding weg en hoeft men niet langer te kiezen want God is aanwezig in de wereld.

Vanuit die basisgegevens komt Schillebeeckx tot een alternatieve manier waarop Kerk en geloof dienen om te gaan met de secularisatie. Het herleiden tot de keuze van ofwel modernisering (de Kerk dient zich aan te passen aan de moderne tijd) ofwel herbronning (de Kerk dient terug te keren tot het authentieke evangelie) noemt Schillebeeckx een valse keuze. Hij pleit voor een hérevangelisering die enkel kan gebeuren midden in de geseclariseerde wereld. Het incarnatorisch denken komt daarbij centraal te staan waarbij God en de wereld in elkaar grijpen, waarbij immanentie en transcendentie samen gedacht moeten worden, waarbij de heilsbelofte zichtbaar wordt in ons concreet bestaan.

Kort: wat betekent dat nu voor mij? (vind ik ...)

De lezing in het avondprogramma was een dominicaans gesprek tussen pater Schillebeeckx en lekendominicaan Stephan Van Erp, prof in Leuven. Ik haal er nog maar een prof bij, ook lekendominicaan, Erik Borgman, prof in Utrecht. In een artikel* van zijn hand over een nieuw boek van Tomáš Halík las ik (vet is van ondergetekende):

*“De titel luidt: ‘Omdat God ernaar verlangt mens te zijn’. Dit is volgens Tomáš Halík de achtergrond van Kerstmis: God is in Jezus mens geworden, omdat Hij ernaar verlangde mens te zijn. Op deze manier is God niet alleen met mensen verbonden, maar laat Hij tevens zijn verschil met ons zien. Wij verlangen er immers regelmatig naar om niet mens, maar God te zijn: almachtig, alwetend, onkwetsbaar, onzelf genoeg. Maar de God waar het christendom over spreekt, sluit zich niet in zichzelf op, maakt zichzelf afhankelijk van zijn schepping en wordt daarmee kwetsbaar. Wij hoeven daarom geen afstand te nemen van onze menselijkheid om ons te verbinden met God als de bron, de dragende grond en het doel van ons bestaan. **Onze menselijkheid is onze mogelijkheid tot verbondenheid met God, in alle kwetsbaarheid, onzekerheid en machteloosheid.** Juist als wij weten dat wij niet op onszelf kunnen vertrouwen, bij uitstek als we inzien dat we onszelf niet onkwetsbaar kunnen maken en kunnen bevrijden van de onzekerheid, ten volle als wij leven van de afhankelijkheid en de verbondenheid. In Jezus heeft God onze menselijkheid gekozen tot de grondslag van de manifestatie van zijn goddelijkheid in dienstbare liefde. “Een leerling staat niet boven zijn meester en een slaaf niet boven zijn heer”, zegt Jezus tegen zijn leerlingen. Wij zijn dus uitgenodigd dezelfde weg te gaan (...) Jezus’ grootsheid bestaat erin dat Hij alle aspecten van het menszijn heeft doorleefd en doorlopen, tot en met de verwerping en de uitsluiting, het lijden en de dood. **Daarmee valt geen enkel aspect van ons leven nog buiten het bereik van God en is alles wat bestaat in elk stadium getekend door Gods aanwezigheid.**”*

Tussen al die geleerde proffen sta ik dan als gewone lekendominicaan wat verweesd te bedenken wat dit alles voor mij als gelovige kan inhouden. Twee dingen die in elkaars verlengde liggen, maken het voor mij concreter.

- Ik noteerde volgende uitspraak van Stephan van Erp “God moet een beetje stinken”. Ik versta dat als: God mag best ‘God in den hoge’ zijn maar Hij manifesteert zich allereerst waar het stinkt, waar kwetsbaarheid, onzekerheid en machteloosheid (cfr.supra) troef zijn in onze wereld. Zo raken transcendentie en immanentie elkaar. Zo weten we waar Hij vindbaar is, zo weten we minstens waar eerst te zoeken.

- Dit alles roept het beeld op waarmee Franciscus de Kerk typeert** nl. *“Ik beschouw de Kerk een beetje als een veldhospitaal net na een slag. Het heeft geen zin om aan een zwaargewonde te vragen hoe hoog zijn cholesterolgehalte is en hoe het zit met zijn suikergehalte. Men moet eerst zijn wonden helen, pas nadien kan men over de rest praten. Wonden helen, wonden verzorgen ... en men moet van onderuit beginnen. De Kerk heeft zich soms laten inkapselen in details en kleine voorschriftjes. Het belangrijkste is nochtans de Blijde Boodschap.”*

Secularisatie wordt vaak geïdentificeerd met Gods definitieve verbanning uit onze wereld. Misschien schept het echter de kans om weer fris te kijken en te zoeken naar vindplaatsen van Gods aanwezigheid op de plaats waar wij leven. En ‘van onderuit beginnen’ is niet echt nieuw: het is wat ons door Jezus in zijn verhaal is voorgedaan.

* Erik Borgman – ‘Tekenen in de tijd’, 5-10 december 2022 – Huis van Dominicus, Utrecht

** Interview van Antonio Spadaro s.j. met paus Franciscus op 19 augustus 2013

Terug naar inhoudstafel

Gezocht: medewerker communicatie

door Ides Nicaise

Filosofenfontein wil ‘gist in het deeg’ van de ruimere samenleving zijn. We hebben accounts in de sociale media (Facebook, Twitter) en willen langs die weg activiteiten bekendmaken, netwerken met andere geloofsgemeenschappen of actiegroepen, en met geïnteresseerden in dialoog gaan. Van de medewerker communicatie wordt verwacht:

- deelname aan (sommige) activiteiten van de gemeenschap van Filosofenfontein;
- kennis van/ervaring met externe communicatie (een vlotte pen, inzicht in communicatiestrategieën);
- vertrouwdheid met sociale media;
- werken in nauw overleg met de kerngroep.

We schatten de inzet voorlopig op een uur of twee per maand.

En tussen haakjes: op onze website (onder de rubriek ‘over ons’) zijn er nog andere oproepen voor vrijwilligers!

Verdere info: ides.nicaise@kuleuven.be

Terug naar inhoudstafel

Space for Grace-project

Huiskerk Filosofenfontein rond Lichtmis - verslag

door Sabine Van Huffel met de medewerking van Lut Saelens

Op 25 januari 2023 waren we ten huize van Sabine Van Huffel met twaalf aan één grote tafel verzameld. Het lied van Oosterhuis 'Licht dat ons aanstoot in de morgen' bracht ons in de juiste stemming. Na een korte verwijzing naar het evangelie van Lichtmis (Lucas 2, 22-40) dat de opdracht van Jezus in de Tempel beschrijft, doken we de stilte in met volgende vragen ter overweging:

- Simeon zei: 'Jezus is een licht dat voor de heidenen straalt'. Wat bedoelde hij hiermee volgens jou?
- Wat in jouw leven ervaar je als 'licht'?
- In de zondagsviering brengen we kaarsjes naar voren met een bepaalde intentie. Wat betekent dit voor jou?
- In welke mate brengt jouw geloof 'licht' in je leven?
- We vroegen je een kaars mee te brengen: heeft die een speciale betekenis in jouw leven? Zo ja, welke?

Daarna volgde een eerste ronde waarin we onze antwoorden deelden met elkaar, terwijl we onze meegebrachte kaars aanstaken. Het delen van de diverse getuigenissen van 'licht' - ervaringen uit het eigen leven - was zeer inspirerend voor eenieder en schiep een warm gevoel van diepere verbondenheid.

Na een tweede stiltemoment waarin we die getuigenissen in ons lieten weerklinken, deelden we met elkaar wat ons geraakt had bij de ander(en). Door een theelichtje te ontsteken aan onze kaars en het te zetten voor de ander, gaven we letterlijk en figuurlijk het licht door. We sloten deze ronde af met het Taizélied: 'The Lord is my light, my light and salvation: In Him I trust, in Him I trust.'

And last but not least trakteerde Lut ons met heerlijke zelfgebakken pannenkoeken en een drankje (thee, koffie, chocomelk). Het werd een bijzonder gezellig samenzijn! We sloten de avond af met een gedachtewisseling omtrent onze visie op huiskerken.

Wil je er volgende keer bij zijn? Reserveer dan woensdagavond 1 maart. Een uitnodiging volgt nog.

Terug naar inhoudstafel

Actualiteitscafé 'Vrede en geweldloosheid' - verslag

door Ides Nicaise

Voor de meesten onder ons is de oorlog in Oekraïne een existentiële confrontatie met extreem geweld: deze oorlog speelt zich af binnen Europa, we zien hem dagelijks op TV, we komen Oekraïense vluchtelingen tegen in de stad, we voelen de economische gevolgen heel rechtstreeks. Dit laat niemand nog onberoerd. Angst, vijandbeelden, verontwaardiging, sancties en de roep om vergelding dreigen de bovenhand te halen op onze basiswaarden van vrede, solidariteit en geweldloosheid.

Stel jij jezelf soms ook de vraag hoe je zou reageren als België zou binnengevallen worden door

een vreemde mogendheid? En als je daarvoor inspiratie zoekt in de Bijbel, merk je al een zeker verschil tussen het Oude Testament (waar God Israël helpt oorlogen te winnen) en het Nieuwe Testament waar Jezus zich zonder enig verzet laat afslachten.

Wat kan de vredesbeweging nog betekenen in de huidige context? Welke impact heeft de hele situatie op onszelf? Welke prijs zijn wij bereid te betalen voor een geweldloze maar toch weerbare strategie tegenover het Russische regime?

Geweldloosheid is niet alleen een basiswaarde in geopolitieke verhoudingen: ook in het dagelijkse leven lijkt het geweld toe te nemen: denk aan de blinde agressie tijdens betogingen van gele hesjes of antivaxers, geweld tegen hulpverleners en politie na een voetbalmatch, maar ook intra-familiaal geweld, verkeersagressie ... Moeten christenen radicaal 'de andere wang aanbieden' of bestaan er meer rationele wegen naar verzoening?

In het eerste deel van de avond schetst Prof. Jan De Volder (historicus, houder van de KU Leuven leerstoel 'Religie, conflict en vrede' en voorman van de Gemeenschap Sant'Egidio) de houding van de (christelijke) vredesbeweging tegenover de Oekraïense oorlog. In het tweede deel leidt Rita Daneels uit de gemeenschap van Filosofenfontein (klinisch psychologe en freelance consultant, gespecialiseerd in het omgaan met agressie) het gesprek in over geweldloze weerbaarheid in het dagelijkse leven.

Jan De Volder: een 'theo-politieke' analyse van het conflict in Oekraïne en de houding van de (christelijke) vredesbeweging

De (christelijke) vredesbeweging is opvallend zwijgzaam over de oorlog in Oekraïne. Wat is er aan de hand? Pax Christi heeft de inval van Rusland wel met klem veroordeeld en roept beide partijen

op tot dialoog, maar die oproep klinkt haast onhoorbaar ... Het pijnlijkste is nog dat dit een oorlog is van christenen tegen christenen.

Nochtans zit geweldloosheid in het DNA van de christenen, al bleek dat vaak niet in de praktijk. Uit het Oude Testament kennen we onder andere de prachtige profetie van Jesaja over 'de wolf en het lam die samen in de wei liggen'. En Jezus was extreem geweldloos – en heeft dat zelfs met zijn leven bekocht. Ook de eerste christenen hebben zich stelselmatig geweldloos opgesteld ondanks vervolging en geweld tegen hen (zie de talrijke martelaren onder hen).

Kerkvaders zoals Augustinus (4de eeuw) en Thomas van Aquino (13de eeuw) hebben dan wel een aantal criteria opgesteld voor wat in de christelijke ethiek een 'rechtvaardige oorlog' kon genoemd worden (met onder andere een recht op verdediging); de jongste pausen hebben zich echter zonder uitzondering radicaal pacifistisch opgesteld. Paus Franciscus heeft met klem de inval in Oekraïne veroordeeld, maar ook de wapenleveringen van het Westen. De centrale stelling van de christelijke traditie op dit vlak is dat zelfs in het geval van zelfverdediging het kwaad van de oorlog meestal groter is dan dat van de agressor. En hoe langer een oorlog duurt, hoe meer het geweld escaleert: daarom moet elke oorlog zo spoedig mogelijk beëindigd worden. *"Niet de vijand moet bestreden worden, maar de oorlog zelf!"*

Het beeld dat soms van de vijand (Poetin) wordt opgehangen (een gevaarlijke gek, psychisch gestoord ...) klopt niet. Kijk naar de graandeal: die bewijst toch dat onderhandelingen mogelijk zijn?

Rita Daneels: geweldloze weerbaarheid in het dagelijkse leven

Agressie van een derde maakt mensen angstig. Daarom reageren zij bijna altijd ofwel met een vorm van geweld ('fight'), ofwel door te vluchten ('flight'). Geweldloze weerbaarheid is een bewuste keuze voor een derde weg, met erkenning, gelijkwaardigheid, empathie en assertiviteit als grondwaarden. Het betekent geenszins dat je je zwak opstelt. De andere wang aanbieden wanneer je geslagen wordt: het is je kracht tonen. Dat vergt zeker moed, maar het stemt de agressor tot nadenken en opent de weg naar herstel.

Terug naar inhoudstafel

In het hart van de winter
Brandt het vuur
Dat ons allen verwarmt
Dankzij al diegenen
Die voortdurend hout aanbrennen.

Mijmeringen van kapelgangers

Het verhaal van de mier en de eekhoorn

door Toon Tellegen

Op een ochtend klopte de mier al vroeg op de deur van de eekhoorn.

“We moeten elkaar een tijdje niet zien,” zei de mier.

“Waarom niet?” voeg de eekhoorn verbaasd. Hij vond het juist heel gezellig als de mier zo maar langs kwam. Hij had zijn mond vol pap en keek de mier met grote ogen aan.

“Om erachter te komen of we elkaar zullen missen,” zei de mier.

“Missen?”

“Missen. Je weet toch wel wat dat is?”

“Nee,” zei de eekhoorn.

“Missen is iets wat je voelt als iets er niet is.”

“Wat voel je dan?”

“Ja, daar gaat het nou om.”

“Dan zullen we elkaar missen,” zei de eekhoorn verdrietig.

“Nee,” zei de mier, “want we kunnen elkaar ook vergeten.”

“Vergeten! Jou?!” riep de eekhoorn.

“Nou,” zei de mier, “schreeuw maar niet zo hard.”

De eekhoorn legde zijn hoofd in zijn handen.

“Ik zal jou nooit vergeten,” zei hij zacht.

“Nou ja,” zei de mier. “Dat moeten we nog maar afwachten. Dag!”

En plotseling stapte hij de deur uit en liet zich langs de stam van de beuk naar beneden zakken.

De eekhoorn begon hem onmiddellijk te missen.

“Mier,” riep hij, “ik mis je!” Zijn stem kaatste heen en weer tussen de bomen.

“Dat kan nu nog niet!” zei de mier. “Ik ben nog niet eens weg!”

“Maar toch is het zo!” riep de eekhoorn.

“Wacht nou toch even,” klonk de stem van de mier nog uit de verte.

De volgende middag hield de eekhoorn het niet langer uit en hij ging naar buiten. Maar hij had nog geen drie stappen gedaan of hij kwam de mier tegen, moe, bezweet, maar tevreden.

“Het klopt,” zei de mier. “Ik mis jou ook. En ik ben je niet vergeten.”

“Zie je wel,” zei de eekhoorn.

“Ja,” zei de mier.

En met hun armen om elkaars schouders liepen zij naar de rivier om naar het glinsteren van de golven te gaan kijken.

Uit *‘Misschien wisten ze alles’*

Terug naar inhoudstafel

e-Kaarsje

De vastentijd staat voor de deur. Geïnspireerd door Peer Verhoeven in 'Ingebed' willen we een kaarsje branden:

- opdat we meer nog dan anders in deze veertig dagen ervaren wat rust is, wat stilte zegt, wat leegte doet;
- opdat we meer nog dan anders in deze veertig dagen beseffen dat geven en delen meer van de mens is dan hebben en halen;
- opdat we meer nog dan anders in deze veertig dagen bereid zijn om los te laten wat overbodig is en bij de kern van ons leven te komen: mens en wereld en alle leven op aarde in ere houden.

Terug naar inhoudstafel

Op e-Pero bij ...

Een reactie op de verjaardagskaart 22/12/2022

door Anne-Lieze Albrechts

Op 22 december kwam Jef mij bezoeken met een grote verjaardagskaart vol met handtekeningen van Fonteiners.

Ik was ontroerd en verrast tegelijk. Ik was toch niet ziek of aan het sterven? (Dat zou wel kunnen op mijn 80 natuurlijk.) Dus ook wat ongeloof – dat na jaren van afwezigheid de mensen nog de moeite doen om mij ‘te gedenken’! Dat zegt natuurlijk alles over de warme gemeenschap die Filosofenfontein nog altijd is.

Hartelijk dank aan iedereen. De kaart zal nog wel een tijdje op mijn vensterbank blijven staan.

Toeval of niet. Terwijl ik deze brief schrijf, hoor ik op de achtergrond Jacques Brel zingen: “Ne me quitte pas”. Het is zeven januari en acht uur in de ochtend.

Ik voel de verjaardagskaart als een uitnodiging om te reageren. Om te vertellen waarom ik uit de gemeenschap ben gestapt.

Ik heb mij zeker vijftien jaar heel goed en thuis gevoeld. Ik kwam er zelfs mijn echtgenoot tegen als kers op de taart! Ik kreeg geestelijke voeding voor onderweg. Momenten van stilte en ontmoeting. Momenten van eenheid met iets wat te moeilijk is om te benoemen.

Maar er kwam uiteindelijk ook een gevoel van beklemming. Een geestelijke burn-out? Praten en woorden namen te veel ruimte in ten koste van het niet-weten. Te veel geruis in mijn hoofd. Ik miste de kans om te experimenteren, de vrijheid om als gemeenschap nieuwe ideeën uit te proberen. Te mogen vallen, vallen, vallen en altijd weer opstaan. En ach, ik had zo graag ook een vrouw aan het altaar zien staan. Mijn verlangen naar echte gelijkwaardigheid, waarom ook niet?

Mijn witte stok is steeds meer mijn hulpmiddel geworden om mijn weg te vinden, maar die wil ik ook als metafoor gebruiken op mijn spiritueel pad.

Het is een oefening in traagheid en aanwezigheid. Ik struikel over een steen of laat iets vallen, als mijn aandacht verslapt, als er te veel drukte is rondom mij, te veel woorden.

Ik mag tasten, voelen en zoeken naar de volgende stap. Traag zijn helpt mij om vooruit te gaan. Stilte helpt mij om aandachtig te zijn. Ik ervaar nu echt wat het betekent om een lichaam te hebben als tempel van de ziel.

Mijn (grote) kleinkinderen en de jongeren die ik ontmoet in het vrijwilligerswerk, zijn een bron van inspiratie. Ze willen graag bij de gemeenschap horen, maar evengoed hun eigen weg gaan met alle blutsen en builen als toemaatje. Ik ben één van hen!

Jef, kom je weer langs als ik 90 word?

“Als de steppe zal bloeien?”

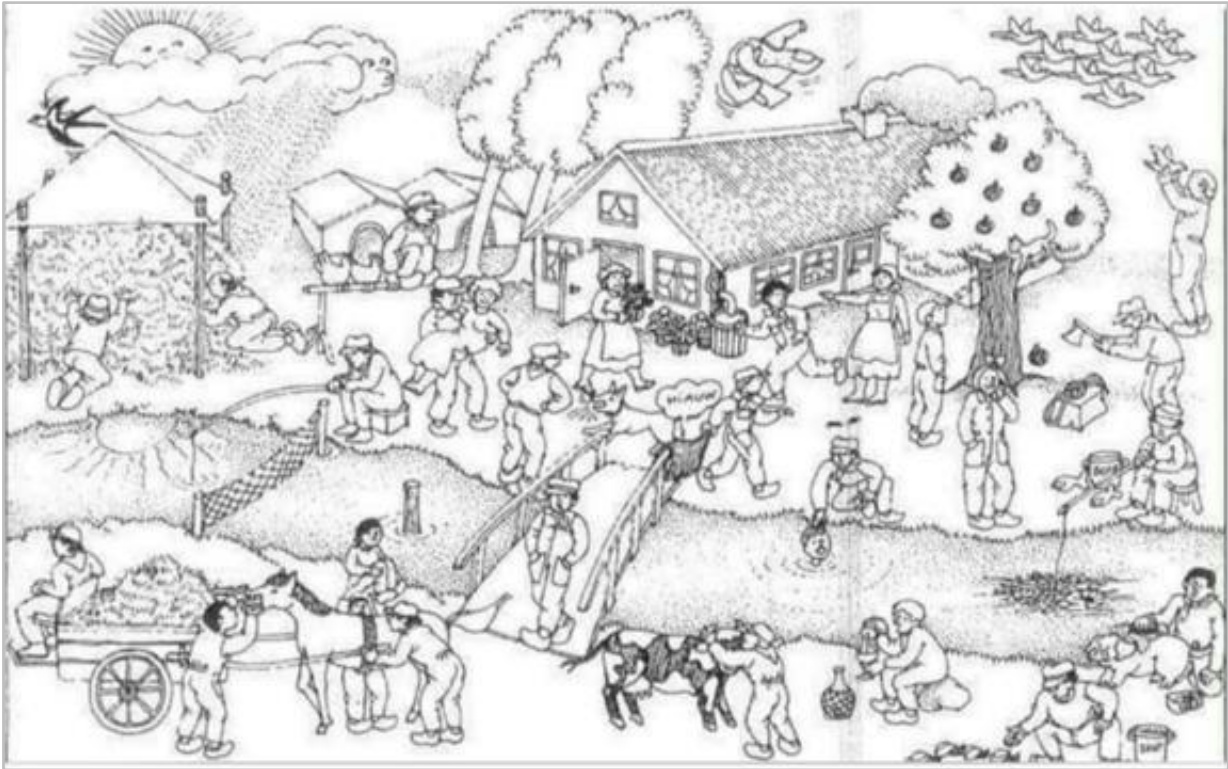
Sta even stil ...

aangebracht door Jacqueline De bruyn

Even stilstaan en rustig kijken naar een filmpje [via deze link](#), dan beseft je dat er een God moet zijn!

Wie zoekt die vindt tijdens de lange winteravonden?

aangebracht door Marie-Josée Janssens

Op bovenstaande prent staan een aantal spreekwoorden en gezegden afgebeeld. Zoals beloofd geven we onze lijst vrij. Laat het ons gerust weten indien je nog een extra spreekwoord of gezegde opmerkt.

Een speld in de hooiberg zoeken.
Een zwaluw maakt de lente niet.
De vogel is gaan vliegen
In troebel water vissen.
De bloemetjes buiten zetten.
Beter 1 vogel in de hand dan tien in de lucht.
De kat uit de boom kijken.
Met de kippen op stok gaan.
Hoge bomen vangen veel wind.
De koe bij de horens vatten.
Het hoofd boven water houden.
Als een paal boven water staan.
De appel valt niet ver van de boom.
Achter het net vissen.
Blaffende honden bijten niet.
Boter bij de vis.
Na regen komt zonneschijn.

Water bij de wijn doen.
Een kat in de zak kopen.
Het paard achter de wagen spannen.
Over het paard getild worden.
Een gekregen/gegeven paard mag men niet
in de bek kijken.
Iemand op handen dragen.
Over de brug komen.
Zoals de wind waait, waait zijn jasje.
Het varkentje wassen.
Geen rook zonder vuur.
Als een boer met kiespijn.
De knoop doorhakken.
De zon niet in het water kunnen zien
schijnen.
Op alle slakken zout leggen.
Iemand de weg wijzen.

Terug naar inhoudstafel

Uit het 2de boek der Makkabeeën: Ruime tent gezocht - (2 Makk 2, 4-7)

door Frank Cuypers (tekst en foto)

Op 27 november 2022 begon een nieuw kerkelijk jaar. Volgens de liturgische kalender zitten we nu in het jaar 'A' en we lezen daarbij tijdens de vieringen vooral uit het Evangelie van Matteüs. Een aantal verhalen komen daarbij bekend voor. Dat kan en het is eenvoudig te verklaren, want ook in 2020 en 2017 lazen we uit Matteüs, en in 2026 en 2029 staat dezelfde evangelist op de agenda. Er zijn dan ook maar drie verschillende liturgische kalenders, A tot en met C, zodat herhalingen onvermijdelijk zijn.

Dat is op zich geen probleem, één van de essentiële elementen in liturgie is herhaling. En we zijn in goed gezelschap: ook de afleveringen van FC De Kampioenen worden volgens een strak schema voortdurend herhaald. Veel liturgische momenten komen mij daarbij wel niet voor de geest. De dagschotels van Xavier in de kantine als alternatief voor brood en wijn komen wellicht nog het dichtste in de buurt.

Met herhalingen van het 2de boek der Makkabeeën gaan we ons niet bezig houden. In december 2021 begonnen we aan de bespreking van een aantal capita selecta uit dit onderdeel van de Bijbel en we zijn nu stilaan aan het einde gekomen. Of toch van de delen die voor ruimere publicatie in aanmerking komen.

In april beginnen we met een nieuwe reeks: Gods volk onderweg.

We moeten het reilen en zeilen van Gods volk immers blijven volgen en de vinger aan de pols houden. Er is te veel aan het gebeuren dat kritische reflecties nodig heeft. Denk maar aan de synodale weg die ingeslagen werd in 2021. Alle inbreng en verzuchtingen van de gelovigen die in het kader van het synodale proces tot nu toe verzameld werden, zijn samengevat in een werkdocument met als titel 'Vergroot de ruimte voor uw tent', een verwijzing naar een vers van Jesaja. Dit wordt de basis van de verdere stappen.

Voorwaar geen simpele opdracht.

Bij de Makkabeeën vinden we niet veel raad: zij geraakten hun tent, ark en altaar zelfs kwijt tijdens hun zoektocht naar Gods land (2 Makk 2, 4-7). Wat een meevaller dus voor de organisatie achter de Synode dat net op dit moment in Brussel het Vakantiesalon doorgaat. Het eerste na Corona. Ik zie op de website alvast een zeer boeiend aanbod aan kampeerformules en een ruim aanbod aan tenten.

En ik begin alvast aan het cursiefje van april, onder de werktitel: 'Gods volk onderweg: file aan Brussels Expo'.

Tentmodel 'Jesaja - medium' - tot 20 personen
Voorgesteld tijdens het Fonteinfoest 2021

Terug naar inhoudstafel

Informatie en interessante weetjes

Hulp aan de slachtoffers van de aardbeving in Turkije-Syrië

aangebracht door Rika Van Kersschaever

De aardbevingen in Turkije-Noord Syrië hebben, na alle aandacht voor Oekraïne, de wereld opnieuw wakker geschud voor deze landen. Een natuurramp van zulke omvang is ongezien. De Wereldgezondheidsorganisatie vreest dat het aantal doden kan oplopen tot 20.000. Het gaat hier grotendeels om Koerdisch gebied, waar veel vluchtelingen en ontheemden wonen als gevolg van de oorlog in Syrië. De solidariteit die de ramp opwekt zal hopelijk grenzen doorbreken. De ramp beroert ons ook persoonlijk, omdat familie van mensen die bij ons woonden en van vrienden ook getroffen zijn.

Het Syrische gezin Alafaat-Alkhalifa, dat nu in Herent woont na zijn overkomst in 2021 uit Lesbos, was gevlucht in 2019 uit Idlib. Die regio wordt door de rebellen gecontroleerd. Het regime van Assad laat er maar internationale noodhulp toe vanuit één grenspost. De Witte Helmen die we met de Werkgroep Syrië steunden in 2016 proberen nu weer mensen met beperkte middelen onder het puin vandaan te halen. Vrienden van Khalid en Nashmia in Idlib zijn geraakt en familieleden in Turkije leven uit schrik buiten of in noodd tenten, ondanks het winterweer.

De Syrische Koerd Akram Hamo, voorzitter van de Syrisch-Koerdische vereniging Hevi (Verlangen) en leider van de Belgisch-Koerdische muziekgroep Nojin (Leven) stimuleerde ons in Herent tot vele solidariteitsinitiatieven voor Syrië en de Koerden in het bijzonder. Afrin, de regio waarvan hij afkomstig is, is bezet door Turkije. Boven op dit geweld maakt nu ook deze ramp slachtoffers in zijn familie, tevens verwanten van vroegere huisgenoten van ons. Een heel gezin is omgekomen.

Veel mensen vragen zich af hoe zij hulp kunnen bieden. Op VRT Nieuws vind je [via deze link](#) een overzicht van mogelijkheden. Ondertussen zijn andere humanitaire organisaties zoals Oxfam en Handicap International daar bij gekomen. De Witte Helmen hebben ook [een oproep](#) gelanceerd. Voor zulke massieve ramp is grote internationale en gecoördineerde hulp nodig.

Maar ook kleinschalige ondersteuning kan zinvol zijn. Akram Hamo nam met de vereniging Hevi initiatief voor financiële hulp die hij langs vertrouwenspersonen ter plaatse kan brengen om levensmiddelen zoals warme kledij, voedsel, hygiënische producten aan te kopen voor getroffen families in de regio. Voor verdere informatie kan je Akram bereiken op het volgend telefoonnummer en mailadres: +32 488 00 42 94 xamoakram@hotmail.com. Het rekeningnummer van Hevi is BE45 9730 8976 9389 met de mededeling 'Aardbeving Afrin 23'.

Hartelijk dank voor elke vorm van solidariteit.

Vriendelijke groeten,

Marcel De Prins, mede namens Lieve Neukermans, voormalig trekker van de Syrië-werkgroep van de GROSHerent, lid van Hevi Vlaanderen en van de Onthaalgroep Vluchtelingen Herent

OPROEP HULP AARDBEVING

Op de ochtend van 6 februari 2023 is Noord-Syrië getroffen door een heftige aardbeving die vele slachtoffers met zich meegebracht heeft.

Deze overlevenden hebben hun huizen moeten achterlaten en staan momenteel op straat.

Daarom willen wij een DRINGENDE oproep doen tot een donatie op onderstaande rekeningnummer waarmee o.a. warme kledij, voeding, dekens, hygiënische producten, etc. aangekocht zullen worden.

BE45 9730 8976 9389
Mededeling: AardbevingAfrin23

Vereniging Hevi

Terug naar inhoudstafel

Oproep: Kaarsresten voor Oekraïne

door Lut Saelens

Mykola, een Oekraïense priester die in het Leuvense verblijft, vraagt of we kaarsresten willen verzamelen voor Oekraïne. Omwille van de frequente stroomonderbrekingen heeft men daar dringend kaarsen nodig die plaatselijk niet meer te verkrijgen zijn. De kaarsresten zullen gesmolten worden om nieuwe kaarsen te maken. Lees ook wat de Oekraïense Lena in België met kaarsenvet doet: [klik op deze link](#).

Bedankt om jullie kaarsresten mee te brengen naar de zondagsviering in Filosofenfontein en ze te deponeren in de doos die achteraan in de kapel zal staan. Ik zal er dan voor zorgen dat ze bij Mykola terechtkomen.

lutsaelens@telenet.be

Terug naar inhoudstafel

Nieuws van Amnesty International

door Rika Van Kersschaever

Schrijfdag voor Amnesty - verslag

In 2022 mochten 3 mensen de gevangenis verlaten en kwam 1 persoon vrij op borgtocht als resultaat van de wereldwijde schrijfactiviteiten van Amnesty International.

Na twee jaar onderbreking bundelden we op 8 januari weer de schrijfkraften en schreven samen brieven voor Amnesty na de viering van 10.30 uur. In totaal namen 22 kapelgangers deel en werden er 43 brieven en 34 kaartjes geschreven. Op die manier hebben wij onze bescheiden bijdrage geleverd voor een rechtvaardige behandeling van mensen die overal ter wereld opkomen voor mensenrechten en daarom worden vervolgd, gevangengenomen en slecht behandeld en zelfs vermoord.

Amnesty verkoopt eveneens kaarsen om hun werking te ondersteunen. Deze zijn het hele jaar door te verkrijgen bij Rika Van Kersschaever, op eenvoudige aanvraag. Ze kunnen dienen als geschenk voor gelijk welke gelegenheid ...

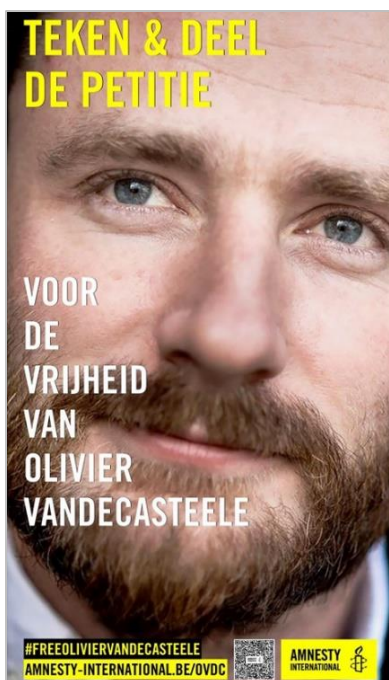
De jaarlijkse traditie om samen brieven te schrijven willen we graag verder zetten, telkens in december/januari. Op de website (www.amnesty-international.be) kan je eveneens maandelijks opvolgen voor wie Amnesty oproept om een petitie online te onderschrijven.

Steun voor de vrijlating van Olivier Vandecasteele

De stad Leuven en Mundia Leuven zoeken steun voor de vrijlating van Olivier Vandecasteele en het verspreiden van de petitie van Amnesty International. Veel mensen hebben nu wel over Olivier gehoord maar de link met de petitie ontbreekt nog vaak.

Olivier is een Belgische humanitaire werker die zijn leven heeft gewijd aan het helpen van anderen. De jongste 6 jaar werkte hij in Iran waar hij op 24 februari 2022 op volstrekt willekeurige wijze werd gearresteerd. Sindsdien is hij, nu al bijna een jaar lang, in onmenselijke omstandigheden en in volledige afzondering opgesloten.

Hij is ernstig ziek maar krijgt geen medische bijstand. Hij is onschuldig maar werd tijdens een schijnproces veroordeeld tot 40 jaar cel en 74 zweepslagen.

Amnesty International is in december een petitie gestart en het is belangrijk dat die snel en massaal ondertekend wordt. Zo kunnen we rechtstreeks druk leggen op Iran om op zijn minst zijn detentieomstandigheden te verbeteren en strijden we voor zijn vrijlating en mensenrechten. Het is bovendien een enorme steun voor zijn familie en vrienden. Daarom willen we vragen de petitie te ondertekenen. Hierbij de link naar de petitie:

[Iran: laat Olivier Vandecasteele vrij Amnesty International \(amnesty-international.be\)](https://www.amnesty-international.be)

Het delen van je steun en de link naar de petitie via bijvoorbeeld sociale media zou ook heel fijn zijn. Dat kan eventueel als volgt: 'Ik steun de vrijlating van Olivier Vandecasteele, een Belgische humanitaire werker die willekeurig wordt vastgehouden in Iran. Ik nodig u uit hetzelfde te doen door de petitie van Amnesty International te ondertekenen en te delen via volgende link:

[Iran: laat Olivier Vandecasteele vrij Amnesty International \(amnesty-international.be\)](https://www.amnesty-international.be)'

Terug naar inhoudstafel

De digitale 40-dagenretraite 2023 van de jezuïeten

aangebracht door Sabine Van Huffel

Rechtvaardigheid en vrede omhelzen elkaar is de titel van de digitale 40-dagenretraite in 2023. De retraite gaat op Aswoensdag (22 februari) van start en eindigt met Pasen. Het is de achttiende digitale retraite van de jezuïeten. Er zullen zo'n 20.000 mensen aan deelnemen. De teksten zijn geschreven door jezuïet Wiggert Molenaar.

Enkele citaten van deelnemers aan de vorige digitale retraite:

- "De digitale retraite heeft structuur aan mijn bidden gegeven en het ordende mijn innerlijk leven."
- "Een zinvolle begeleiding om op gestructureerde wijze gebed in te plannen én vol te houden."
- "Ik deed de retraite samen met mijn man. En het heeft mooie gesprekken opgeleverd."
- "Kom niet tot werkelijk mediteren maar zo'n dagelijkse speldenprik doet me goed: een klein moment van aandacht en bezinning."

Hoe deelnemen?

Deze digitale retraite is gratis. Inschrijven via www.40dagenretraite.org.

Deelnemers van de digitale retraite krijgen dagelijks een gebedsmail met Bijbelteksten, meditatieve vragen, citaten en technische gebedstips. Het geheel vormt een innerlijke reis om de 40-dagentijd en het Paasfeest intenser te beleven.

Een productie van ignatiaansbidden.org

ignatiaansbidden.org verzorgt jaarlijks twee digitale retraites, tijdens de advent en tijdens de 40-dagetijs. Ons doel is mensen te helpen in hun gebed tijdens de speciale tijden in het kerkelijk jaar. Om zich meer bewust te worden van Gods aanwezigheid in hun leven.

Terug naar inhoudstafel

Oproep tot de nationale betoging 'Europe for Peace' op zondag 26 februari *door Jef Schoenaerts en Ides Nicaise*

De oorlog in Oekraïne duurt al bijna een jaar! Wie van ons zit niet met het onbehaaglijk en machteloos gevoel in de maag hoe we hier moeten mee omgaan. Als christen triggert dit conflict ons des te meer: aan beide kanten van de oorlog staan christenen tegenover elkaar. Beide kanten zijn vertrouwd met het evangelie waarin het aanzeggen van vrede en de oproep ertoe een kerngedachte is.

Wat kunnen we meer doen dan machteloos toekijken hoe de oorlog gewoon zijn gang gaat?

Op 5 december organiseerde de wereldgroep van Filosofenfontein een actualiteitscafé over vrede en geweldloosheid (zie elders in dit nummer). Als concreet vervolg op dit actualiteitscafé en op uitnodiging van Sant'Egidio roept de wereldgroep van Filosofenfontein op om aan te sluiten bij de **nationale betoging 'Europe for Peace' op zondag 26 februari om 13 uur in Brussel-Noord.**

We vertrekken best samen in Leuven met **de trein van 12.33 uur op spoor 2.**

We zijn zeker al met vijf, we zouden graag met 50 zijn. Met de jeugd van Filosofenfontein erbij moet dat lukken!

Concrete info vind je ook op de kalender van de website www.filosofenfontein.be en op

Terug naar inhoudstafel

Verkoop van narcissen ten voordele van Broederlijk Delen op zondag 12 maart

door Jef Schoenaerts

Zoals al jaren gebeurt in de vastenperiode, zullen we in de kapel ook dit jaar narcissen te koop aanbieden ten voordele van de werking van Broederlijk Delen. **Na de viering van zondag 12 maart** kan je voor 7 euro een plantje kopen.

Ben je die zondag afwezig in de viering en wil je Broederlijk Delen toch graag steunen, dan kan dat via rek.nr. BE12 0000 0000 9292. Vanaf een bedrag van 40 euro per burgerlijk jaar ontvang je een fiscaal voordeel tot 45% van het gestorte bedrag. De moeite waard.

Terug naar inhoudstafel

Tegendraadse beschouwingen

boekbespreking door Mark Cornelis

We maken een 'verandering van tijdperk' mee. De veranderingen situeren zich op een drievoudig niveau: dat van het mensbeeld, het wereldbeeld en het godsbeeld. En daarin veranderen wel de antwoorden, maar niet de vragen. *"Alhoewel er een veelvoud aan existentiële vragen bestaat - aldus de auteur - kan je ze toch zien als talloze varianten van drie centrale vragen: wie is de mens? Hoe zit de werkelijkheid in elkaar? Is er een God en wie is die God?"*

De kosmologische vraag in het klassieke wereldbeeld en de antropologische vraag in het klassieke mensbeeld en de godspraak in het klassieke godsbeeld worden door de schrijver behandeld in een hoofdstuk over het klassieke westerse cultuurconcept. Dan volgt een hoofdstuk over de 'verandering van tijdperk' met daarin de verandering van wereld-, mens- en godsbeeld. Daarop volgt een hoofdstuk over het moderne westerse cultuurconcept met daarin het moderne wereld-, mens- en godsbeeld.

In het laatste hoofdstuk stelt Guido Vanheeswijck de vraag: *"Is er in de hedendaagse westerse cultuur een houvast in een verandering van tijdperk?"* En daarin gaat hij op zoek naar een nieuw wereld-, mens- en godsbeeld. Volgens de auteur zijn dat *"de antwoorden die we in de moderne tijd op de drie grote vragen hebben geformuleerd - de mens is autonoom, de wereld is een mechanisme en God is een hypothese waaraan we niet langer behoefte hebben - die niet meer overtuigen. We zijn tastend op zoek naar nieuwe antwoorden"*.

Op zoek naar een nieuw wereldbeeld zijn we - aldus de auteur - *"vandaag duidelijk op zoek naar de afbakening van een grens: de grens tussen een mechanische en een organische opvatting van de wereld"*. Een doorbraak richting organisch wereldbeeld ligt voor de hand. *"Nu we opnieuw geconfronteerd worden met de organische aspecten van de natuur, nu we opnieuw de natuur leren zien als 'moeder aarde', komen evenzeer de moderne aanspraken van een volkomen autonomie in het vizier"*.

Op zoek naar een nieuw mensbeeld wordt ook de grens tussen menselijke autonomie en niet-autonomie afgetast. Tegen de achtergrond van die zoektocht ontspint zich het hedendaagse identiteitsdebat. Laten we Guido Vanheeswijck weer even aan het woord. *“Het woord identiteit verwijst naar de diepste kern van wat een mens is, een volk, een cultuur. Identiteit is verweven met iemands levensbeschouwing, mens- en wereldbeeld, de ethische principes die iemand leiden bij belangrijke beslissingen”*. En hij besluit: *“Waarom spreken we dan niet over het geheim van de liefde? (...) Waarom spreken we dan niet over het mysterieuze geheim van Gods liefde? (...) Hebben we de taal zozeer verengd dat we dan maar beter zwijgen omdat we toch niet over God kunnen spreken, omdat we toch niet worden begrepen?”*

Op zoek naar een nieuw godsbeeld is de ‘dood van God’ nog steeds het toonaangevend standpunt in West-Europa. Maar de eeuwige vragen van de mens, de laatste vragen blijven toch hardnekkig de kop opsteken. *“Omdat de mens niet langer op God kon terugvallen - aldus de auteur - restte hem geen andere uitweg dan zelf zijn lot in handen te nemen om zo te overleven in een voortaan onverschillig universum”*. Maar het belet niemand om zich te wagen aan een expeditie op zoek naar God. En Guido Vanheeswijck besluit: *“Althans voor wie op zoek gaat naar een morele identiteit en zich overgeeft aan tegendraadse beschouwingen. Op zoek naar een horizon die weer openligt”*.

In een ‘Uitleiding’ worden meningen weergegeven van klassieke en moderne filosofen in hun zoektocht naar antwoorden op de eeuwige vragen. Vooral Nietzsche komt goed aan bod. Tot slot vertelt de schrijver een verhaal van *‘de dolle mens anno 2022 op zoek naar God!’* Op ‘t einde mompelde de dolle mens: *“Ik kom te vroeg, het is mijn tijd nog niet”*. Dit ongelooflijke gebeuren is nog onderweg. Het is nog niet tot de oren der mensen doorgedrongen.

Auteur: Guido Vanheeswijck

ISBN: 978 94 6401 7953

Uitgeverij: Pelckmans

Terug naar inhoudstafel

En tot slot

Liefde

door Louis Scholiers

't Grote woord!
roeping der natuur,
twijfel voor de rede.

Kracht sinds eeuwen doorgegeven,
zalvend voor de pijn,
sterkte om te leven.

Jeugdig als de lente,
sterkend voor de strijd,
heerlijk als de morgen.